

ПОГОДЖЕНО
Засідання педагогічної ради
Комунального закладу
«Зачепилівський ліцей»
Зачепилівської селищної ради
Красноградського району
Харківської області (протокол
від 31 серпня 2023 р. №1)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ по КЗ «Зачепилівський ліцей»
Зачепилівської селищної ради
Красноградського району
Харківської області
від 01.09.2023 р. № 167

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНУ ФОРМУ НАВЧАННЯ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ЗАЧЕПИЛІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ»
ЗАЧЕПИЛІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
КРАСНОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПОЛОЖЕННЯ

про дистанційну форму навчання

1. Загальні положення

Положення про дистанційну форму навчання в Комунальному закладі «Зачепилівський ліцей» Зачепилівської селищної ради Красноградського району Харківської області (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08 вересня 2020 року №1115, зі змінами, внесеними наказами МОН України від 24 лютого 2023 року №201 та від 22 березня 2023 року №333.

Це Положення визначає механізм забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти (далі освіти) за дистанційною формою, а також використання технологій дистанційного навчання під час організації здобуття освіти за різними формами навчання в КЗ «Зачепилівський ліцей» (далі - закладі освіти).

У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

- асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо;
- електронні освітні ресурси з навчальних предметів (інтегрованих курсів) – засоби навчання на цифрових носіях будь-якого типу або розміщені в інформаційно-комунікаційних системах, які відтворюються за допомогою електронних технічних засобів і можуть застосовуватися в освітньому процесі при вивченні окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів);
- електронне освітнє середовище – сукупність умов навчання, виховання та розвитку учнів, що забезпечуються за допомогою сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій;
- дистанційне навчання – організація освітнього процесу (за дистанційною формою здобуття освіти або шляхом використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти) в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх як правило опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій;
- інформаційно-комунікаційна система дистанційного навчання (електронна освітня платформа) – програмно-технічний комплекс, що об'єднує систему електронних освітніх ресурсів, програмне забезпечення для створення, накопичення та доступу до таких ресурсів, а також для організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання (у тому числі ефективної взаємодії учасників освітнього процесу та контролю за навчанням);
- інформаційно-комунікаційні (цифрові) технології дистанційного

навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до електронних освітніх ресурсів знавчальних предметів (інтегрованих курсів), а також забезпечення організації та супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі мережі Інтернет;

- синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відеоконференції;

- система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу, ефективної взаємодії учасників освітнього процесу та контролю за навчанням через мережу Інтернет (у тому числі електронного розкладу занять, електронних класних журналів/щоденників);

- суб'єкти дистанційного навчання – учні, педагогічні працівники, батьки або інші законні представники неповнолітніх учнів (далі – батьки), асистенти дітей, які беруть участь в освітньому процесі за дистанційною формою здобуття освіти або з використанням технологій дистанційного навчання в іншій формі здобуття освіти;

- технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій (технології розвивального, проєктного, змішаного, диференційованого, програмованого, модульного навчання тощо), а також інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, що дають можливість реалізувати процес дистанційного навчання.

Організація дистанційного навчання в закладі освіти здійснюється з метою забезпечення можливості реалізувати право осіб на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, інвалідності, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти.

Дистанційна форма навчання здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти та має забезпечувати виконання суб'єктами дистанційного навчання державних стандартів освіти.

У разі потреби дистанційне навчання може організовуватися за індивідуальним навчальним планом.

З метою забезпечення єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища в закладі освіти під час організації дистанційного навчання схвалено використання електронних освітніх платформ «Classroom», «Всеукраїнська школа онлайн», комунікаційного онлайн-сервісу «Zoom», Skype, освітньої платформи «Всеосвіта». В рамках таких єдиних підходів педагогічні працівники, користуючись академічною свободою, можуть обирати форми, методи і засоби дистанційного навчання.

Заклад освіти може використовувати державну інформаційно-комунікаційну систему (електронну освітню платформу), технічні

можливості якої забезпечують дистанційне навчання.

Організація освітнього процесу під час дистанційної форми навчання передбачає навчальні (у тому числі практичні, лабораторні) заняття, корекційно-розвиткові заняття, конференції, самостійну роботу, дослідницьку, пошукову, проектну діяльність, навчальні ігри, консультації та інші форми організації освітнього процесу, визначені освітньою програмою закладу освіти (навчальними програмами з окремих предметів (інтегрованих курсів)). Організація освітнього процесу має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію суб'єктів дистанційного навчання, з використанням форм індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності учнів, а також здійснення ними самоконтролю під час навчання.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних та корекційно-розвиткових занять, консультацій, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимах.

Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення окремих навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі (решта навчального часу організовується в асинхронному режимі).

Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей тощо), заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Заклад освіти забезпечує регулярне відстеження результатів навчання учнів, а також надання їм підтримки в освітньому процесі (за потреби).

Оцінювання результатів навчання учнів проводяться за видами оцінювання, визначеними спеціальними нормативними актами, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Державна підсумкова атестація учнів проводиться відповідно до законодавства.

Оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференцзв'язку та інструментарію оцінювання, визначеного освітньою програмою закладу освіти.

Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності, вправ для очей, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час).

Дистанційне навчання організовується для учнів, які не мають

медичних протипоказань до занять із комп'ютерною технікою.

Дистанційне навчання осіб із особливими освітніми потребами здійснюється з урахуванням індивідуальної програми розвитку. Дистанційне навчання осіб із особливими освітніми потребами може передбачати залучення допоміжних технологій дистанційного навчання з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів таких осіб.

Освітній процес під час дистанційного навчання осіб з особливими освітніми потребами забезпечується за участі асистента вчителя.

Облік навчальних занять і результатів навчання учнів під час дистанційного навчання здійснюється відповідно до законодавства (в електронних класних журналах, свідоцтвах досягнень, табелях, електронних щоденниках).

Облік робочого часу та оплата праці педагогічних працівників, які організовують дистанційне навчання, здійснюється відповідно до законодавства у сфері загальної середньої освіти. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється у межах робочого часу педагогічних працівників, який визначається відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту». Керівник закладу освіти забезпечує організацію освітнього процесу під час дистанційного навчання та здійснення контролю за виконанням освітніх програм. Спосіб організації такого контролю схвалюється педагогічною радою закладу освіти. У разі потреби засновник і керівник закладу освіти забезпечує організаційну та методичну підтримку педагогічних працівників для реалізації дистанційного навчання. З метою забезпечення умов праці, необхідних для організації дистанційного навчання, відповідно до умов трудового договору або за рішенням засновника може здійснюватися надання педагогічним працівникам персональних комп'ютерів (з можливістю використання засобів аудіо-, відеоконференцзв'язку) в тимчасове користування.

Батьки сприяють виконанню дитиною освітньої програми, навчальних програм з окремих предметів (інтегрованих курсів) і досягненню передбачених ними результатів навчання, реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, дбають про фізичне та психічне здоров'я дітей, формують у них навички здорового способу життя, а також сприяють дотриманню учнями академічної доброчесності в освітньому процесі.

У разі, якщо під час дистанційного навчання батьки не виконують свої обов'язки щодо забезпечення здобуття дитиною освіти, зокрема не забезпечують участь дитини в освітньому процесі протягом 10 робочих днів підряд без поважних причин, заклад освіти інформує про це відповідну службу у справах дітей.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання в закладі освіти реалізовується шляхом:

- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення здобуття освіти в різних формах.

Дистанційна форма навчання в закладі освіти запроваджена відповідно до рішення педагогічної ради закладу освіти.

Дистанційне навчання організовується відповідно до освітньої програми закладу.

Веб-ресурси, що використовуються в закладі освіти для забезпечення освітнього процесу за дистанційною формою навчання, мають бути апробовані педагогами закладу у своїй роботі.

Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у освітньому процесі приймається педагогічною радою закладу освіти.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Освітній процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота, дистанційні навчальні заняття, виконання проєктних завдань, домашніх контрольних робіт, практична робота, контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, урок, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

Лекція, консультація, семінар, урок проводяться з учнями дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватися у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Лабораторне заняття проводиться дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

До інших видів навчальних занять при здійсненні освітнього процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проєктів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись дистанційно в синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Усі контрольні заходи у закладі освіти можуть здійснюватись відповідно до рішення закладу дистанційно з використанням можливостей інформаційно- комунікаційних технологій, зокрема відеоконференцзв'язку, або очно.

Створення та поповнення інформаційних ресурсів дистанційного навчання здійснюється вчителями-предметниками закладу освіти.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Технології дистанційного навчання можуть використовуватися закладом освіти під час організації здобуття освіти за різними формами.

У закладі освіти технології дистанційного навчання під час організації здобуття освіти за різними формами можуть використовуватися для:

1) забезпечення вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) або їх окремих тем, впровадження допрофільного навчання;

2) забезпечення проведення окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання учнів;

3) забезпечення проведення додаткових індивідуальних та/або групових консультацій та/або занять для учнів із навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація на відповідному рівні повної загальної середньої освіти, та з яких рівень досягнутих результатів навчання менше середнього рівня результатів навчання учнів відповідного року навчання у відповідному закладі освіти;

4) реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учнів відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду (з причин, зазначених у підпункті 2 пункту 1 розділу 2 цього Положення);

5) забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти (далі - надзвичайні обставини);

6) забезпечення проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) для осіб з особливими освітніми потребами (під час надзвичайних обставин, а також у разі відсутності фахівців із проведення (надання) таких занять (послуг) із числа працівників закладу освіти і неможливості організувати проведення (надання) таких занять (послуг) залученими фахівцями в населеному пункті, де проживає учень).

Рішення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі відповідно до пункту 2 цього розділу приймається педагогічною радою закладу освіти до початку навчального року або упродовж навчального року у випадку настання обставин, що потребують організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання. Упродовж навчального року використання технологій дистанційного навчання для вивчення окремих тем з навчальних предметів (інтегрованих курсів), проведення окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися за ініціативою педагогічних працівників (з відповідним узгодженням розкладу навчальних занять). Під час дії карантинних обмежень (застосування протиепідемічних заходів) освітній процес у закладі освіти за рішенням педагогічної ради може організовуватися у змішаному форматі, за якого окремі теми з навчального предмету (інтегрованого курсу) частиною учнів класу вивчаються очно,

іншою частиною учнів класу - дистанційно (в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі). При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Під час надзвичайних обставин заклад освіти може організувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. У разі наявності в учня медичних протипоказань до занять із комп'ютерною технікою для організації освітнього процесу під час надзвичайних обставин можуть використовуватися інші прийнятні засоби взаємодії учасників освітнього процесу, визначені закладом освіти за погодженням з повнолітнім учнем або батьками неповнолітнього учня (одним із них). Якщо під час надзвичайних обставин для осіб з особливими освітніми потребами, зважаючи на порушення або інші особливості їх розвитку, не може бути проведене оцінювання результатів навчання з використанням технологій дистанційного навчання, таке оцінювання може здійснюватися очно після завершення/послаблення карантинних обмежень (у межах навчального року або до початку нового навчального року).

Додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги) з використанням технологій дистанційного навчання можуть проводитися (надаватися) для осіб з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту за очною формою в інклюзивних класах (групах). Проведення (надання) таких занять (послуг) здійснюється за погодженням з батьками (одним із них) згідно з індивідуальною програмою розвитку з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей особи з особливими освітніми потребами. Графік проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) із використанням технологій дистанційного навчання затверджується керівником закладу освіти.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Навчально-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів навчального плану/навчальної програми підготовки.

Педагогічні працівники закладу повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання. Кваліфікація працівників, які підвищували свій рівень цифрової грамотності, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання,

джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференцзв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання в синхронному або асинхронному режимі;

– інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання закладу освіти цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному або асинхронному режимі;

– програмне забезпечення загального та спеціального призначення, яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

– веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування освітнього процесу (навчальні програми, календарно-тематичні плани, розклади занять);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів, навчальних занять тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- інші ресурси навчального призначення.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається закладом освіти залежно від профілю навчальної дисципліни. Для забезпечення дистанційного навчання учнів заклад може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси, що рекомендовані МОН України.

Заклад освіти, який організовує дистанційне навчання, має включати до внутрішньої системи забезпечення якості освіти механізм моніторингу та контролю якості дистанційного навчання.

6. КЕРУВАННЯ СИСТЕМОЮ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Загальне керування системою дистанційного навчання (ДН) здійснює директор, забезпечуючи: проведення заходів для здійснення дистанційного навчання за обраними напрямками (спеціальностями) за всіма видами освітньої діяльності; контроль якості та мотивацію учасників упровадження дистанційного навчання в закладі освіти.

Оперативне керування ДН здійснює заступник директора з навчально-виховної роботи, до функціональних обов'язків якого входить упровадження та розвиток ДН, та завідувачі філій. Забезпечення методичної, системотехнічної та матеріально-технічної підтримки дистанційної форми навчання здійснює засновник закладу освіти.

СЕРВІСИ, ЗА ДОПОМОГОЮ ЯКИХ МОЖНА ОРГАНІЗУВАТИ ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

Безкоштовний сервіс Google, за допомогою якого можна організувати дистанційне навчання з використанням сервісів Google (Диск, Форми, Документи, Таблиці, Презентації, Blogger, Youtube, Hangouts).

Використання додаткових веб порталів та сервісів для створення навчального е-контенту.

1. <https://learningapps.org/> – Learningapps, різноманітні інтерактивні вправи.
2. <http://www.10minclass.com> – відеоуроки з підготовки до ЗНО (НМТ).
3. <https://pidruchnyk.com.ua/> – електронні версії підручників.
4. <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/> – електронні версії підручників.
5. <https://disted.edu.vn.ua> – репозитарій навчальних ресурсів.
6. <http://www.osvitaua.com/youpub/> – сайт видавництва, містить навчальні ресурси.
7. <https://www.youtube.com/channel/UCMIVE71tHEUDkuw8tPxtzSQ> – «Цікава наука».
8. <https://phet.colorado.edu/uk/simulations/category/physics> – досліди з фізики.
9. <https://naurok.com.ua/> – для вчителів та учнів.
10. <https://besmart.study/> – онлайн-платформа підготовки до ЗНО.
11. <https://prometheus.org.ua/zno/> – за посиланням курси підготовки до ЗНО.
12. <https://www.ed-era.com/zno/> – цікава інформація про дистанційну освіту.
13. <https://eschool.dn.ua/local/staticpage/view.php?page=resources> – репозитарій корисних освітніх ресурсів та ін.